

Så skapas möjligheter för utrikesfödda kvinnor på landsbygden

En rapport om framgångsrika integrationsprojekt med inriktning arbetsmarknad och landsbygd

Innehåll

Förord	3
Bakgrund.....	4
Så har rapporten tagits fram	5
Perspektiv.....	5
Fem framgångsrika projekt.....	5
Sigrid.....	5
Mirjam.....	7
Projekt Steget före	8
Integration genom arbete	8
KVISFI – Kvinnor i samverkan för integration.....	9
Framgångsfaktorer och lärdomar.....	10
Ramverk i projekten	11
Skapa samarbeten och plattformar	11
Slutord.....	12
Tack	13

Förord

Kompetensförsörjningen är en av vår tids stora utmaningar, inte minst på landsbygden. Samtidigt finns det grupper, exempelvis utrikesfödda kvinnor, som är fokus i denna rapport, som i många fall vill arbeta. Tyvärr upplever många svårigheter och strukturella hinder i strävan att etablera sig på arbetsmarknaden. Ett första steg i att lösa ekvationen är kunskap. För att en människa ska kunna intressera sig och utvecklas inom ett område fordras nämligen det. Man måste helt enkelt veta vad som krävs för att bli anställningsbar, men också vilka möjligheter som finns. Idag råder en stor brist på information och plattformar som kan bygga sådan kunskap mellan branscher och målgruppen utrikesfödda kvinnor. Landsbygden kan berikas om fler väljer att bosätta sig där, men då måste goda förutsättningar för att arbeta skapas. Där pågår just nu också en generationsväxling inom många yrken, inte minst i lantbrukssektorn. Efterfrågan på kompetens och arbetskraft är just nu större än tillgången och därför är branschen nu mer mogen att hitta nya rekryteringsvägar. Många är också positiva till att hitta nya lösningar. Potentialen i att öka effektiviteten i arbetet genom integration kan bedömas vara mycket högre idag än för bara ett år sedan.

Arbetsmarknaden på landsbygden och inom gröna näringar ser ljus ut inom många områden. Branschen är i stort behov av arbetskraft men saknar oftast erfarenhet av att arbeta med målgruppen. Projekt med inriktning på integration och landsbygd har gjorts på flera håll i landet, men det finns inte många projekt där den nyanlända kvinnan lyfts fram som en stark resurs som kan verka och bidra på landet. För att det ska bli en förändring måste förutsättningar skapas, så att de utrikesfödda kvinnorna kan få fotfäste på arbetsmarknaden. Detta skulle skapa en win-win-situation där målgrupper som nu har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden får chans att göra det, samtidigt som branscher får möjlighet att ta tillvara arbetskraft från en målgrupp man kanske tidigare inte varit i kontakt med. Vinnare av en sådan insats är såväl individen, branschen som samhället i stort.

I denna rapport presenterar vi framgångsrika projekt. Lärdomar och förslag på hur man på bästa sätt kan bygga och genomföra integrationsprojekt på landsbygden ges.

Bakgrund

Utrikesfödda kvinnor har länge haft svårt att ta sig in på den svenska arbetsmarknaden, därför är de lägst representerade där. Detta problem har vuxit sig större sedan säkerhetsläget i Mellanöstern försämrats och fler nyanlända kommit till Sverige. Arbetslöshet skapar både en social och ekonomisk utsatthet för de berörda kvinnorna. Många utomeuropeiska nyanlända har agrar erfarenhet, men denna riskerar att försvinna på grund lång arbetslöshet orsakad av höga barriärer till arbetsmarknaden. Sverige är med europeiska mått mätt framgångsrikt i integrations- och etableringssatsningar men man är även bland de länder i EU där integrationen av nyanlända tar längst tid¹.

I 2018 års budget har riksdagen beslutat om utökat anslag om 135 miljoner kronor för riktade arbetsmarknadsinsatser till utrikesfödda kvinnor.² Om satsningarna leder till att fler kommer ut i arbete kommer många kostnader för sociala utgifter minska, vidare kommer kvinnorna i högre utsträckning få makt och självständighet över sin egen utveckling. Satsningarna kommer bland annat att vara fokuserade på att öka kontaktytorna mellan nyanlända och svensk arbetsmarknad samt utrikesfödda kvinnors företagande.

Samtidigt har vi mindre kommuner och bruksorter som under flera decennier har minskat i antalet invånare. I dessa kommuner kan integration vara ett sätt att attrahera personer att bosätta sig där. Några av de positiva effekterna av detta är bibehållen samhällsservice såsom vårdcentral, apotek och kollektivtrafik. Finns samhällsservice ökar chansen att fler vill bo kvar i bygden, och avbefolkningen minskar.

¹ Integration på svensk arbetsmarknad, Arbetsförmedlingen (2017) - <https://www.arbetsformedlingen.se/Om-oss/Statistik-och-publikationer/Rapporter/Forskning-och-uppfoljning/2017-05-11-Integration-pa-svensk-arbetsmarknad-i-ett-internationellt-perspektiv.html>

² Regeringen (2017) - <http://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2017/09/regeringen-vill-att-fler-utrikes-fodda-kvinnor-ska-komma-i-arbete/>

Så har rapporten tagits fram

Rapporten lyfter fram vilka framgångsfaktorer som ligger bakom lyckade integrationsinsatser som riktats mot utrikesfödda kvinnor. Det finns mycket forskning som handlar om integration på landsbygden men det har saknats jämförelser mellan studierna. Utifrån närmare 30 projektrapporter har fem stycken valts ut för analys. Urvalet kommer främst från Jordbruksverkets projektdata. Det är svårt att hitta projekt som behandlar det specifika temat 'utrikesfödda kvinnor samt integration på landsbygd', därför har urvalet breddats till att omfatta hela målgruppen utrikesfödda. I rapporten kopplas projektens resultat samman med de förutsättningar som finns på landsbygden.

Perspektiv

Viktigt att ha med sig i läsningen är att frågeställningar som rör integration kan vara svårt ur flera perspektiv. Först och främst är målgruppen inte homogen. Bakom begreppet 'utrikesfödda kvinnor' finns tiotusentals människor från olika delar av världen där alla har olika bakgrund och erfarenheter. Därför bör man vara försiktig med generaliseringar. En annan viktig aspekt är att den okunskap om svenska företeelser som kan finnas hos målgruppen många gånger har beskrivits som kulturella skillnader, när det i själva verket kan handla om brist på information. Med det perspektivet kan man angripa sakfrågor istället för kultur, vilket skapar en mer konstruktiv utgångspunkt.

Fem framgångsrika projekt

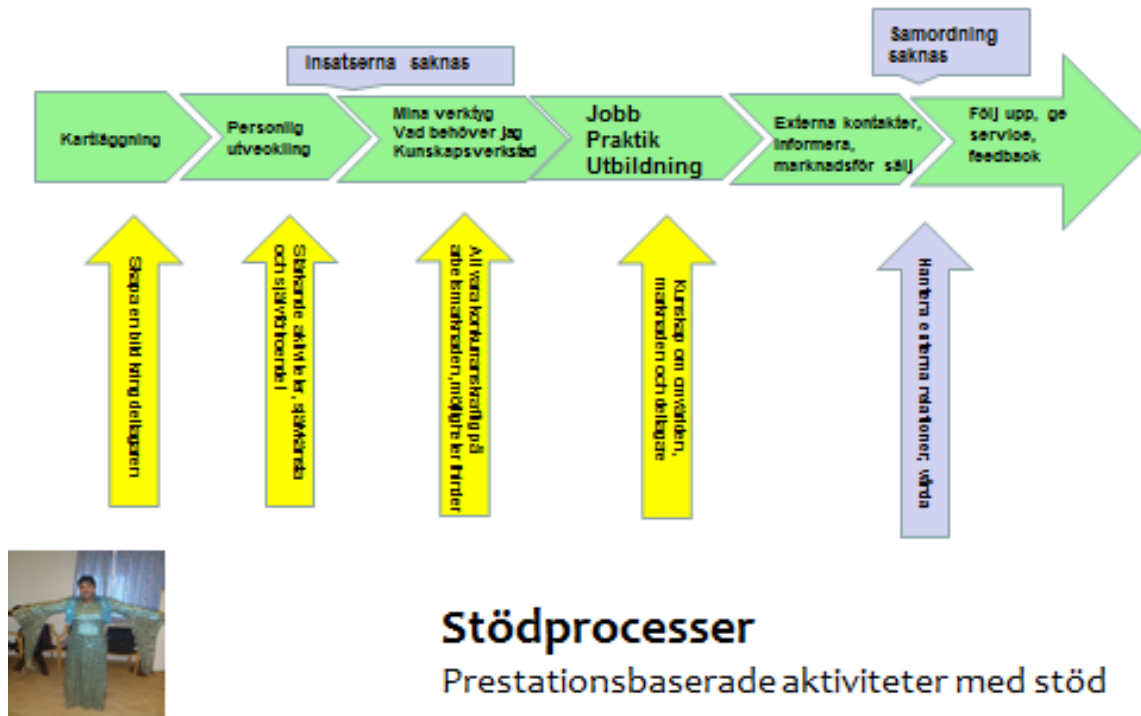
Många integrationsprojekt har gjorts, men några av dem har lyckats bättre än andra. Nedan listas fem framgångsrika integrationsprojekt fram. I slutet av den här rapporten kan du läsa mer om vad som gjort att de lyckats och vad som är viktigt att tänka på när man driver den här typen av projekt.

Sigrid

Sigrid var ett ESF finansierat projekt med flera parter såsom Länsstyrelser, Regioner och kommuner i Gävleborg, Dalarna och Värmland samt näringslivsorganisationer och fackförbund. Arbetsförmedlingen var projektägare. Syftet med projektet var att stärka långtidsarbetslösa kvinnors ställning på arbetsmarknaden, stärka självkänslan hos projektdeltagarna samt ge dem kontinuerligt stöd i projektets alla delmoment.

Processororienterat arbetsätt Individanpassade insatser

Figur 1. Processororienterat arbetsätt - Projekt Sigrid

Sigrid-projektet hade som målsättning att uppnå 30 procentig sysselsättning bland de 50 deltagare som var en del av projektet. Sysselsättning innebär jobb, utbildning eller praktik.

Resultatet vida översteg förväntningarna och sysselsättningsgraden i slutet av projektet var 88 procent och man har identifierat flera faktorer som ligger bakom framgångarna.³ Valbona Shala, som var projektledare för Sigrid konstaterar att det individuella stödet och det faktum att man hade täta kontakter med näringslivet och andra samhällsaktörer är avgörande för ett framgångsrikt projekt. När man väl har fått en helhetsbild över individen genomgår man kunskapsverkstaden för att få de kunskaper som efterfrågas av marknaden och därefter matchas individen mot ett jobb.

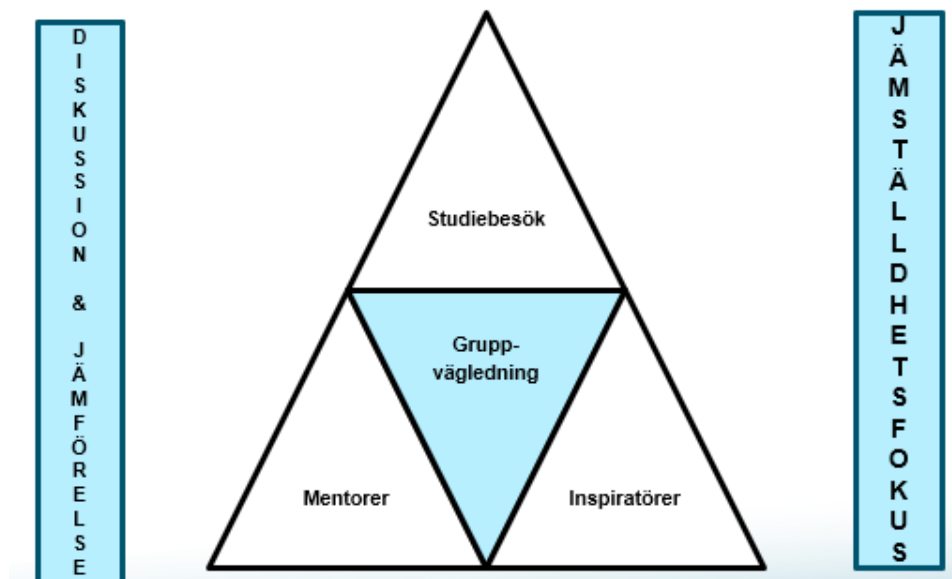
Projektet har även fokuserat på att hitta en gemensam förståelse för viktiga begrepp såsom respekt. Projektledaren menar att det på en fundamental nivå har varit viktigt att klargöra vad vi menar med olika begrepp så att de tillsammans kan dra åt samma håll. Utöver det har man i projektet jobbat med att kompetensutveckla projektdeltagarna i samråd med näringslivskontakter. På så vis har deltagarna kommit i kontakt med olika arbetsgivare som har kunnat berätta vilka kompetenser som deras verksamhet behöver.

³ Se Bilaga 1

Mirjam

Projektet Mirjam startade 2016 i Östergötland och pågår fortfarande i Södermanland fram till oktober 2018. I Mirjam jobbar Arbetsförmedlingen med att ta fram en metod som gör att fler kvinnor tar sig ut i arbetslivet eller börjar studera efter etablering. Projektet är omfattande och utgörs idag av cirka 500 kvinnor som har en kortare utbildningsbakgrund på högst 10 år. Bland annat vilar projektet på två pelare; diskussion och jämförelse samt jämställdhet. Idén är att detta ska ge deltagarna en godare förståelse för olika typer av jobb och möjligheter som ligger utanför projektdeltagarnas referensramar. Genom att bredda deras vy över vad som är möjligt att åstadkomma så ökar även chansen att uppnå sysselsättning.

Figur 2 Grupp vägledning - Projekt Mirjam

Upplägget på projektet var uppdelat i frekventa studiebesök, möten med inspiratörer samt en personlig mentor som man hade en kontinuerlig dialog med. Eftersom projektet pågår fortfarande i viss utsträckning är det inte möjligt att utvärdera ännu. Men det vi kan se är att Mirjam har lyckats med att utbilda målgruppen i svenska normer och värderingar vilket kan förkorta vägen till arbete. Projektledaren Maria Edberg lyfter fram tre framgångsfaktorer för projektet: Vägledning i grupp, skapa arenor där arbetsgivare och kvinnor möts, se kvinnorna som en resurs.

Innan projektets avslutande har drygt 35 personer fått anställning och flera påbörjat studier av olika slag.⁴ Enligt Edberg är det viktigt att skapa en gemensam arena där målgruppen har möjlighet att diskutera och ställa frågor till yrkesverksamma kvinnor för att få en djupare insikt om vad deras jobb konkret innebär. Det innebär även att målgruppen får en klarare bild över vad som krävs av dem och vad de behöver göra för att nå ut på arbetsmarknaden, något som annars upplevs som svårt.

⁴ Se bilaga 2

Projekt Steget före

Föreningen Framtidsbygder jobbar med lokal utvecklingsstrategi och där tycker man att integration har flera fördelar. De humanitära fördelarna är många, men i ett längre perspektiv har man även sett potential för att utveckla de lokala bygderna. **Målet med projektet var att sysselsätta kvinnor och män vardera 13760 timmar (27520 totalt) motsvarande 16 heltidsarbeten, 8 för kvinnor och 8 för män, och att nå totalt 82 deltagare genom att:**

- Att bygga nätverk för samarbete och erfarenhetsutbyte mellan lokala aktörer inom fältet.
- Att genomföra aktiviteter i samarbete med lokala aktörer för att stärka integrationen.
- Att implementera en metod för integration med syfte att korta vägen till jobb, språk, bostad eller socialt liv.
- Att stötta individen med utgångspunkt i dennes behov under steget före fasen.

Idén är att öka förståelsen för det svenska språket och kulturen genom att erbjuda kontaktytor mot lokala aktörer genom Leader-metoden för att korta vägen till arbete. Leader är en etablerad metod för landsbygdsutveckling där lokala, privata och offentliga aktörer tillsammans kommer överens om en utvecklingsstrategi för ett område. Kombinerat med Leader-metoden använder man projektets egen metod bestående av fyra verktyg där deltagarna erbjuds coaching inom följande områden:

- Steget före, Grupp – gruppprocess med skräddarsytt innehåll för att lotsa deltagare vidare mot nästa steg inom valt område. Gruppdeltagarnas behov styr innehållet.
- Steget före, Inspiration – Studieresor, föreläsningar mm med syfte att inspirera till fortsatt lärande .
- Steget före, Spinoff – Aktiviteter i samarbete med lokala aktörer, i första hand föreningar.
- Steget före, Individ – Stöd till enskilda individer. Exempelvis skapa kontakt med arbetsgivare inför praktik och/eller arbete, CV, kontakt med myndigheter och dylikt.

Steget före täcker in Leader-området i Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Munkedal, Vänersborg, Mellerud, Åmål, Årjäng i samarbete med näringslivet, Svenska kyrkan, föreningar och asylboenden i närområdena.

Integration genom arbete

Åstorps kommun har med finansiering från Europeiska Socialfonden (ESF) drivit projekt ”Integration genom arbete”. I projektet används olika metoder för att påskynda integrationsprocessen av nyanlända och invandrare till den svenska arbetsmarknaden och samhället i stort. Utgångspunkten har varit att göra

människor självförsörjande vilket är viktigt för både människa och samhälle.⁵ I Åstorp kommun med flera⁶, fanns det 2006 omkring 30 000 arbetslösa flyktingar varav två tredjedelar fick uppehållstillstånd, menar projektledaren Azad Jonczyk.⁷ Det fanns alltså ett stort behov av individuellt anpassade åtgärder där kunskaper togs tillvara, men där möjlighet också fanns att utbilda projektdeltagare för att kunna arbeta inom ett bristyrke.

Projektmålen var:

- Minst 95 procent av deltagarna skulle uppleva att de erhållit en stor eller mycket stor ökad möjlighet till att erhålla en anställning.
- Minst 45 procent av deltagarna som fullföljde projektet skulle efter 90 dagar erhållit ett arbete i form av anställning eller påbörjat egen näringsverksamhet.
- Projektet var omfattande och innehöll flertalet aktiviteter såsom:
 - Validering av yrkeskompetens
 - Yrkesprövning
 - Kompetensutveckling.

Projektet täckte även in mjukare värden som är viktiga för förståelsen av den svenska arbetsmarknaden och kulturen överlag. I kursen behandlades ämnen som kan tyckas självklara för svenskar men som för andra kan vara främmande. Några exempel är arbetsmiljö, Sveriges historia och hur försäkringskassan fungerar. Genom att skapa en förståelse för varför saker är som de är i Sverige, skapades en bra grund till att kunna etableras i samhället.

Projektet har varit framgångsrikt och har med god marginal uppnått projektmålen. Drygt hälften av projektdeltagarna hade efter projektet gått vidare till studier eller arbete och det innebär att projektet även överpresterande i relation till jämförbara ESF finansierade projekt. I slutrapporten kan man också läsa vad som fungerade mindre bra i projektet. Bland annat hade projektet ganska svag styrning vilket beror på att stora delar bedrevs av externa konsulter. Därför föreslår Tranquist att man ska begränsa antalet konsulter, men också ha en tydlig samverkansstruktur mellan intressenter och centrala personer i ledningen.⁸

KVISFI – Kvinnor i samverkan för integration

Bakgrunden till KVISFI var en marginalisering utav nyanlända kvinnor där Örnskölds kommun upplevde att målgruppen hade svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Orsaken var både könsnormer och andra

⁵ Europeiska socialfonden, Integration genom arbete slutrapport s.4 - https://www.esf.se/PageFiles/2200878/Utvrdering%20av%20IGA%20-%20slutrapport_2.pdf

⁶ Åstorps, Båstads, Örkelljungas, Bjuvs, Ängelholms och Perstorps kommun.

⁷ Integration genom arbete - <https://www.astorp.se/download/18.287bab8413ae1537ce580002342/1385368982456/IGA-Informationsh%C3%A4fte.pdf>

⁸ Europeiska socialfonden, Integration genom arbete slutrapport s.8

hinder i samhället. Genom att samverka med andra kvinnor med svensk bakgrund hoppades man kunna påskynda språkinläringen i svenska. **Syftet med projekt var att:**⁹

- Med hjälp av ett gemensamt intresse finna en väg till ett naturligt och angeläget språkutbyte.
- Hjälpa de invandrarkvinnor som kommer till Örnsköldsviks kommun till ett arbete.
- Genom projektet hjälpa till med kontakter som ger praktikplatser.
- Hjälpa invandrarkvinnorna att göra sig hörda i samhället.
- Att få invandrarkvinnorna delaktiga i samhällets föreningsliv.
- Hjälpa invandrarkvinnorna att bli självförsörjande.
- Hjälpa invandrarkvinnorna visa sina egna kunskaper och färdigheter.
- Arbeta för att autonomi och intimitet gäller för båda könen. Genusarbete är inte bara en fråga om kvinnors rätt.

I förstudien upptäckte man att flera av kvinnorna hade kunskaper inom olika hantverk. Man ville då skapa kreativa cirklar där kvinnor från olika etniska bakgrunder tillsammans med svenska kvinnor samlas runt intresset. Projektet vilar tungt på att skapa en blandning i gruppen för att driva på språkutvecklingen. Projektet pågår fortfarande varför det ännu inte kan utvärderas till fullo.

Framgångsfaktorer och lärdomar

Rapportens fem behandlade projekt varierar stort i utformning, storlek och primärt syfte. **Sigrid-projektet** och även till viss del **Mirjam-projektet** fokuserade mycket på arbetsmarknaden och på hur man på snabbt kan göra en person anställningsbar inom ramen för den egna kapaciteten. Ett problem som många nyanlända kvinnor upplever är att det är svårt att veta vart man ska vända sig för att få ett jobb. Informationen om ens närområde är av ofta ganska begränsad och man vet ofta inte vilka jobb som finns att tillgå. Det här problemet förstärks på landsbygden i och med att samhällsservicen ofta är lägre, avstånden längre och att information kan vara svårare att få tag på. Sigrids och Mirjams framgångar beror på att man på ett strukturerat sätt skapade delmål där deltagarna visste vad som var att vänta men också vad som krävdes utav dem för att kunna gå vidare till nästa steg.

Projekt Steget före samt **Integration genom arbete** var två projekt där stor fokus låg i att samverka med andra samhällsaktörer, ideella föreningar och företagare. Genom samverkan kunde målgruppen få insyn i hur det är att vara aktiv i föreningar och hur det är att jobba inom ett visst yrke.

Projektstyrningsmodellen i båda projekten var en ganska liten central organisation som hade en koordinerande funktion mellan externa aktörer, vilket är positivt i mindre kommuner och ute i glesbygden. Genom att outsourca aktiviteter till utomstående aktörer kan man uppnå fler aktiviteter med lite resurser. Nackdelen är dock att man inte har kontroll över hela projektupplevelsen. Man bör dessutom vara säker på sina samarbetspartners för att säkerställa kvaliteten. Detta var något som projekt Integration genom arbete fick genomgå då en samarbetspartner underpresterade i ett av projektets delmoment.¹⁰

⁹ Europeiska socialfonden, Projekt KVISFI – Kvinnor i samverkan för integration
<https://www.esf.se/sv/Resultat/Projektbanken/Behallare-for-projekt/Mellersta-Norrland/KVISFI---kvinnor-i-samverkan-for-integration/>

¹⁰ Europeiska socialfonden, Projekt Integration genom arbete s.6 -
https://www.esf.se/PageFiles/2200878/Utvrdering%20av%20IGA%20-%20slutrapport_2.pdf

KVISFI-projektet fokuserade mycket på samverkan mellan kvinnor med svenskt ursprung och andra föreningar vilket var den bärande idén i projektet. Den här typen av projekt kan vara framgångsrika, men det finns också risker. Avdashkova skildrar detta i sitt arbete om föreningsliv på landsbygden där utrikesfödda personer som inte deltar i föreningslivet ibland alieneras, vilket har klart negativa effekter på integrationen.¹¹ För KVISFI och flera andra projekt var denna modell framgångsrik men den är alltså inte utan risker.

Ett annat hinder för utrikesfödda kvinnor till att etablera sig på arbetsmarknaden är att de ofta har smala referensramar i vad som är tillgängligt och möjligt för dem. Utifrån projektrapporterna kan man se att vissa kvinnor exempelvis har svårt att tänka sig att jobba i en mansdominerad bransch. Vissa hinder beror alltså på föreställningar om vad som är möjligt eller kanske lämpligt. En annan aspekt är att målgruppen ofta tror sig kunna mindre än vad de faktiskt kan, och att även arbetsgivare underskattar kvinnornas kompetens.

Ramverk i projekten

- Ekonomiska resurser.
- Ta vara på goda exempel, bygg vidare på beprövade metoder och lärdomar.
- Samsyn kring mål. Tydligt syfte och mål – förenkla så alla förstår syftet med det vi gör.
- Tydliggör mål och syfte på motprestation för projektdeltagaren.
- Presentera alla yrken, även mansdominerade yrken för utrikesfödda kvinnor.
- Tidig information om de gröna näringarna.
- Lyft fram förebilder.
- Uppföljningssystem behövs – det för att undvika att projekt rinner ut i sanden efter en inledande våg av entusiasm, engagemang och vilja bland landsbygdskommuner.
- Kunskapsöverföringen- hitta rätt kanaler så information och kunskap når målgruppen.
- Betydelsen av duktiga/professionella projektledare och eldsjälur i projekt bör inte underskattas.

Skapa samarbeten och plattformar

- God samverkan – samarbete mellan alla inblandade: kommunen, frivilliga organisationer, civilsamhället, föreningar och det lokala näringslivet. Stöd det civila samhällets och föreningars engagemang för att bredda integrationen.
- Mötesplatser och tillgång till sociala nätverk – viktigt för att motverka isoleringen. Bjud in.
- Förhållningssätt - en positiv inställning till invandring och de nya svenskarna skapar konkreta lösningar. Se målgruppen som en resurs, inte som ett problem. Informera och bjud in.
- Relationsbyggande – stärk kvinnornas självkänsla/självförtroende som en integrerad del i projekten.
- Om projektet handlar om att få in personer på arbetsmarknaden, se till att skapa arbetstillfällen genom att prata med företag. Kanske kan de erbjuda en enklare tjänst att börja med.

¹¹ You're either in or you're out, Natalia Avdashkova (2012) – SLU

- Arbeta tvärssektoriellt - Utveckla insatser som bidrar till ökad samverkan mellan arbetsmarknadspolitik, näringspolitik och landsbygds politik

En viktig lärdom är att det är viktigt att klargöra tidigt i projekten för vad man har tänkt att utföra och på vilket vis. Det vanligaste misstaget är att man överskattar projektets förmågor och underskattar vad som egentligen behöver göras för att uppnå det uppsatta målet. Sätt tydliga och realistiska mål där mätbara delmål sätts upp efter vägen. Är målbeskrivningen luddig är det svårt att veta om man har uppnått målet, och det blir också svårare att få en uppfattning om hur man ska ta sig till målet.

Slutord

Integration kan bidra till landsbygdsutvecklingen. Många kommuner och har sedan 1980-talet upplevt neddragningar av industrier och ett demografiskt skifte till storstäderna. Genom att bedriva integrationsarbete på landsbygden med förhoppningen att nyanlända stannar kvar på orten hoppas man kunna vända på utvecklingen och viktiga samhällsfunktioner fortsätter att vara ekonomiskt försvarbara. För att integrationen ska vara framgångsrik på landsbygden så måste man kunna visa på en tydlig framtid och vision för projektdeltagarna. Konkret så måste det finnas jobb att tillgå eller möjlighet att skapa jobb.

Om vi vänder blicken mot arbetsmarknaden på landsbygden så ser vi att ett fåtal yrken dominerar arbetsmarknaden, däribland vård- och omsorgssektorn, vilket försvårar etableringsprocessen eftersom det innebär att projekt som ämnar skapa arbetstillfällen eller göra någon ”anställningsbar” kommer att ha större framgång inom de yrken som är dominerande för landsbygden. Det är med andra ord lättare att slå sig in på en inslagen väg. Ett annat alternativ är att skapa så kallade ”enkla” jobb som är meningsfulla och som fyller ett reellt behov. Däremot behöver inte nödvändigtvis alla projekt leda till jobb och att etablera sig i samhället behöver inte nödvändigtvis betyda jobb i alla lägen. Många projekt syftar till att öka mjuka värden som livskvalitet och språkutveckling och det är viktiga faktorer som indirekt kan bidra till att jobb blir lättare att hitta.

Integrationsprojekt i ett landsbygds sammanhang kommer att uppleva andra utmaningar och skiljer sig från integrationsprojekt som sker i en stadsmiljö. Om deltagarna inte är hemmahörande i bygden så finns det logistiska aspekter som långa avstånd och transporter att ta hänsyn till. Projektkoordineringen behöver i större utsträckning utföras på mikronivå till följd av färre bussförbindelser, längre fysiska avstånd och mindre samhällsservice.

Tack

Denna studie har utförts på uppdrag av Landsbygdsnätverket. Upprinnelsen till att studien genomfördes är i linje med regeringens satsningar om nyanländas kvinnors etablering på arbetsmarknaden.

Till de som direkt eller indirekt varit inblandade i studiens framtagning vill jag framföra ett varmt tack för allehanda hjälp, stöd och rådgivning.

Mitt allra största tack vill jag dock rikta till Yusra Moshtat, Nils Lagerroth, Maria Gustafsson och Per Hasselberg som har möjliggjort studien.

Rapporten är författad av Valbona Shala

